

Sprawozdanie
z realizacji
projektu
„Szkola Dialogu” w
Zespole Szkół nr 2
w Wodzisławiu
Śląskim

Wodzisław Śląski 2015

WSTĘP

**Jesteśmy klasą 3d o profilu humanistycznym
w Gimnazjum nr 1 w Zespole Szkół nr 2
w Wodzisławiu Śląskim.**

**Bierzemy udział w projekcie edukacyjnym
"Szkoła Dialogu".**

WARSZTATY (29 - 30 X i 23 – 24 XI 2015)

Podczas czterech spotkań z trenerami z Forum Dialogu dowiedzieliśmy się więcej o historii i kulturze żydowskiej.

W ramach projektu oprócz wycieczki postanowiliśmy zorganizować Tydzień Żydowski w naszej szkole, aby jak najwięcej uczniów mogło zapoznać się z historią Żydów w Wodzisławiu i z kulturą żydowską. W ten sposób dotarliśmy do uczniów 16 klas gimnazjum i 9 klas szkoły podstawowej.

TYDZIEŃ ŻYDOWSKI

ZAPRASZAMY NA BLIŻSZE SPOTKANIE ZE SPOŁECZNOŚCIĄ ŻYDOWSKĄ Z WODZISŁAWIA ŚLĄSKIEGO

OTO PLAN POSZCZEGÓLNYCH DZIAŁAŃ :

PONIEDZIAŁEK :

WYCIECZKA
KLSY 6B

WTOREK:

NAJEDZENI PO
ŻYDOWSKU

ŚRODA :

NAUCZMY SIĘ
HEBRAJSKIEGO

CZWARTEK:

POŁAMANIA NÓG ,
CZYLI TANIEC ŻYDOWSKI

PIĄTEK:

POKAŻ CO
WIESZ, CZYLI
MAŁY QUIZ

"TYDZIEŃ " OGRANIZOWANY W RAMACH PROJEKTU
FORUM DIALOGU

**Tydzień Żydowski odbył się w dniach
30.11-4.12.2015**

<http://zs2wodzislawslaski.pl/3561>

TYDZIEŃ ŻYDOWSKI (30.11 – 4.12.2015)

W czasie całego tygodnia uczniowie, nauczyciele i rodzice mogli oglądać w holu szkoły wystawę na temat historii i kultury Żydów, którą wypożyczyliśmy z Muzeum w Wodzisławiu dzięki życzliwości pana dyrektora Sławomira Kulpy.

W poniedziałek odbyła się wycieczka dla klasy 6b ze Szkoły Podstawowej nr 1. Przeszliśmy z szóstoklasistami śladami nieistniejącego miasta żydowskiego w Wodzisławiu, a na umilenie czasu przejścia między poszczególnymi punktami mówiliśmy rymowaną żydowską

Tekst rymowanki :

***Am dam des
Wise mare pres
Wise mare pompelom
Am dam des***

<https://www.facebook.com/SladamiWodzislawskichZydow/videos/1098666296817807/>

Pokazaliśmy młodszym kolegom i koleżankom dawne kamienice żydowskie na Rynku, budynek, w którym była kiedyś synagoga, miejsce, gdzie znajdował się cmentarz czy dawną szkołę żydowską dla dziewcząt.

Przy cmentarzu uczniowie dostali kilka minut, bo większość była tam pierwszy raz.

Był to też czas na złożenie kamieni na pomniku upamiętniającym żydowskich mieszkańców Wodzisławia.

**Część uczniów przyniosła pomalowane przez siebie wcześniej kamienie.
Wyjaśniliśmy im też takie pojęcia jak: kirkut
czy macewa.**

Przygotowaliśmy też karty pracy, które uczniowie wypełniali podczas wycieczki.

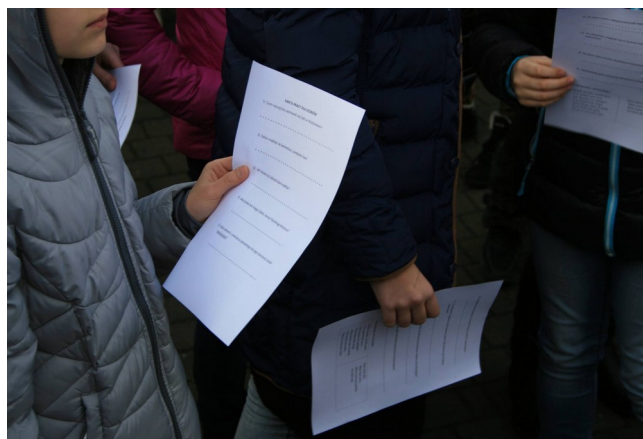
KARTA PRACY DLA UCZNIÓW

- 1) Czym najczęściej zajmowali się Żydzi w Wodzisławiu?
- 2) Gdzie znajduje się kamienica z symbolem lwa?
- 3) Jak nazywa się żydowski dom modlitw?
- 4) Jaką nazwę nosi księga Żydów, inaczej Pięcioksiąg Mojżesza?
- 5) Który element z cmentarza żydowskiego lub jego otoczenia został nienaruszony?
- 6) W jakim wieku chłopcy zaczynali naukę w szkole żydowskiej?
- 7) Co aktualnie znajduje się w dawnej szkole dla dziewcząt fundacji Aufrechta?
- 8) W jakim stylu została zbudowana kamienica rodziny Juliusburgów?
- 9) Jaką funkcję pełni aktualnie kamienica Juliusburgów?

RYMOWANKI, WYLICZANKI:

1) Pękła bomba, wyszła para,
A to diabeł koło cara,
Car się pyta: Co takiego?
A tu diabeł koło niego.
Jedna deska, dwa (!) deski,
Po te deski szła baba,
Patrzy na was jako żaba.

2) Am dam des,
Wise mare pres,
Wise mare pompelom,
Am dam des.

**Pod koniec wycieczki sprawdziliśmy
wszystkie odpowiedzi razem z
szóstoklasistami, a nagrodą za pracę
były pyszne pączki. Rozdając je,
opowiedzieliśmy o nadchodzącym święcie
Chanuki.**

Zapytaliśmy też uczniów uczestniczących w wycieczce, jak im się podobało i byliśmy pozytywnie zaskoczeni ich wypowiedziami:

„Wycieczka o Żydach bardzo mi się podobała mogliśmy poznać ich zwyczaje i jedliśmy bardzo dobre pączki :) ” (Ania)

„Pogłębiliśmy wiedzę o Żydach :D” (Kasia)

„Dzięki wycieczce nauczyliśmy się dużo o Żydach , ich historii i bardzo mi się podobało =) ” (Julia)

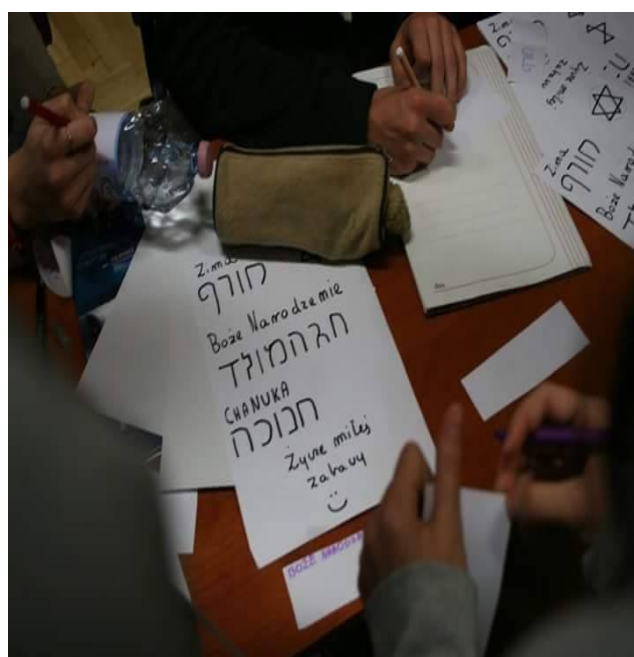
**We wtorek zorganizowaliśmy poczęstunek
jedzeniem żydowskim dla całej szkoły.
Upiekliśmy uszy Hamana i przygotowaliśmy
jabłka z miodem i granatem.**

**Uczniom, którzy się częstowali,
opowiadaliśmy o tradycjach i świątecznych
potrawach charakterystycznych dla kultury
żydowskiej.**

W środę uczyliśmy chętnych uczniów pisać w języku hebrajskim słowa: „Wodzisław”, „Kocham Cię”, „Polska” czy nazwy przedmiotów szkolnych. Mogli oni napisać dane słowo i przykleić np. na zeszyt z danego przedmiotu.

W czwartek mieliśmy okazję nauczyć innych jednego z popularnych tańców żydowskich. W miniwarsztatach udział wzięli zarówno gimnazjaliści, jak i uczniowie szkoły podstawowej. Na koniec wszyscy razem zatańczyliśmy.

W piątek, na zakończenie Tygodnia Żydowskiego, sprawdzając, co uczniowie zapamiętali po całym tygodniu, przygotowaliśmy miniquiz.

Quiz zawierał 16 zadań i aż 80% osób rozwiązało go bezbłędnie! Te osoby dostały oceny bardzo dobre z historii.

POKAŻ CO WIESZ, CZYLI MAŁY QUIZ

Imię i nazwisko :

Klasa :

Powodzenia :D

1. Co to oznacza, że coś jest `koszerne`?

- a) nieczyste i zakazane
- b) przyrządzone wg ściśle określonych zasad
- c) bardzo smaczne

2. Które z poniższych ciast/ciasteczek przygotowaliśmy na Wtorek Żydowski?

- a) uszy Hamana b) żydowską chałkę c) jabłecznik żydowski

3. W Rosz ha-Szana, czyli Nowy Rok, Żydzi jedzą :

- a) zwyczajną noworoczną kolację
- b) Granat, jabłka z miodem
- c) W to święto nic nie jedzą

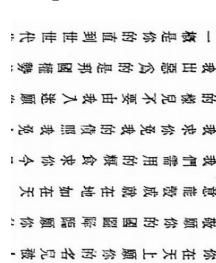
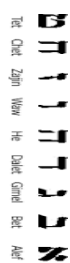
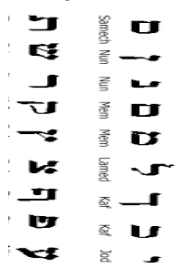
4. Gdzie znajduje się koszerne McDonald's ?

- a) w Buenos Aires
- b) w Rio de Janeiro
- c) w Los Angeles

5. Od której do której strony należy pisać w języku hebrajskim?

- a) od lewej strony do prawej strony
- b) od prawej strony do lewej strony
- c) to nie ma znaczenia, od której strony

6. Które z załączonych obrazków przedstawia znaki hebrajskie?

a)

b)

c)

7. W którym dniu w Tygodniu Żydowskim nauczyliśmy się pisać po hebrajsku?

- a) we wtorek b) w czwartek c) w środę

8. Jak tańczyliśmy żydowski taniec ?

- a) w parach
- b) w czwórkach
- c) w kołach

9. Czy mężczyźni mogli tańczyć z kobietami ?

- a) tak
- b) nie

10. Żydowski taniec, który tańczyliśmy wczoraj, był :

- a) delikatny, wolniejszy
- b) szybki, energiczny

11. Żydzi wyznają :

- a) chrześcijaństwo
- b) islam
- c) judaizm

12. Zaznacz w kółko symbol religii żydowskiej.

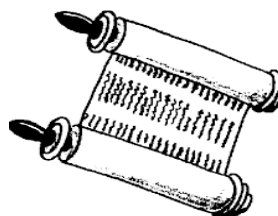

13. Którą księgę uznają Żydzi ?

- a) Tora (Pięcioksiąg Mojżeszowy)
- b) Koran
- c) Biblia

14. Zaznacz księgę, która jest uznawana przez Żydów.

- a)
- b)
- c)

15. Czy wiesz jak nazywa się miejsce modlitwy w kulturze żydowskiej ?

- a) tak, to meczet
- b) tak, to synagoga
- c) tak, to klasztor

16. Religia, którą wyznają Żydzi, jest :

- a) wiarą w jednego Boga
- b) wiarą w wielu bogów

„TYDZIEŃ” ORGANIZOWANY W RAMACH PROJEKTU SZKOŁA DIALOGU :)

**Po skończeniu każdy uczestnik otrzymał
chalkę, którą je się w trakcie Szabatu.**

FINAL (5 XII 2015)

W sobotę, 5 grudnia, zorganizowaliśmy wycieczkę finałową, tym razem dla mieszkańców Wodzisławia. Wcześniej zrobiliśmy plakaty, rozesłaliśmy zaproszenia, wysłaliśmy informację o naszym projekcie i o wycieczce do lokalnych mediów:

<http://edukacja.wodzislaw-slaski.pl/spacer-sladam-i-wodzislawskich-zydow/>

<http://wodzislaw-slaski.pl/spacer-sladam-i-wodzislawskich-zydow/>

<http://www.radio90.pl/gimnazjalisci-zapraszaja-na-spacer.html>

<http://www.tuwodzislaw.pl/wiadomosci,and-8222;szkola-dialoguand-8221;-uczniowie-zabiora-mieszkancow-na-wycieczke-sladam-i-wodzislawskich-zydow,wia5-3266-11740.html>

„Szkoła Dialogu”: uczniowie zabiorą mieszkańców na wycieczkę śladami wodzisławskich Żydów

01 grudnia 2015, autor: mk

Fot. Gimnazjum nr 1 w Wodzisławiu

Lubie to! 50 Wyślij Obserwuj @tuWodzislaw Tweetnij

YouTube 12

W najbliższą sobotę uczniowie klasy III d Gimnazjum nr 1 w Wodzisławiu zapraszają mieszkańców miasta na wycieczkę śladami wodzisławskich Żydów. - Przejdziemy przez Nieistniejące Miasto Śladami Wodzisławskich Żydów, bo naszym celem jest, abyśmy pamiętali o ludziach, którzy tu niegdyś mieszkali. Serdecznie zapraszamy wszystkie zainteresowane osoby!

Serdecznie zapraszamy!

Spacer jest jednym z działań podjętych przez gimnazjalistów w ramach projektu „Szkoła Dialogu”. 30 listopada w Zespole Szkół nr 2 w Wodzisławiu zaczął się Tydzień Żydowski, podczas którego można zobaczyć wypożyczoną z Muzeum w Wodzisławiu Śl. wystawę pt.: „Historia i kultura Żydów”.

Każdy dzień został szczegółowo zaplanowany. - W poniedziałek wycieczka dla klasy 6b Szkoły Podstawowej nr 1, we wtorek przygotowujemy jedzenie, w środę zapoznamy naszych kolegów i koleżanki z podstawami hebrajskiego, w czwartek nauczymy się tańca żydowskiego, a w piątek odbędzie się minikoncert.

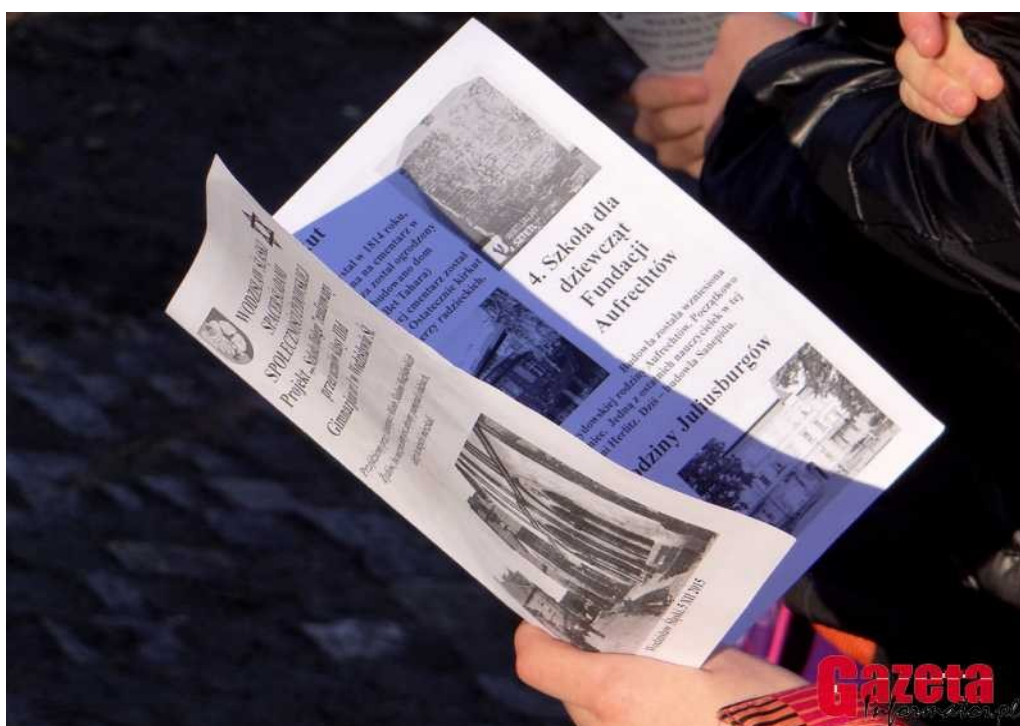
Naszą wycieczkę reklamowaliśmy też plakatem:

Organizatorzy: Uczniowie klasy III d
Zespołu Szkół nr 2
w Wodzisławiu Śląskim

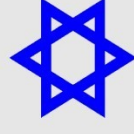
Dzięki temu przyszło około 40 osób, zarówno starszych, jak i młodszych. Zaprosiliśmy też władze miasta oraz naszych rodziców, dziadków i nauczycieli. Dla każdego przygotowaliśmy przewodnik.

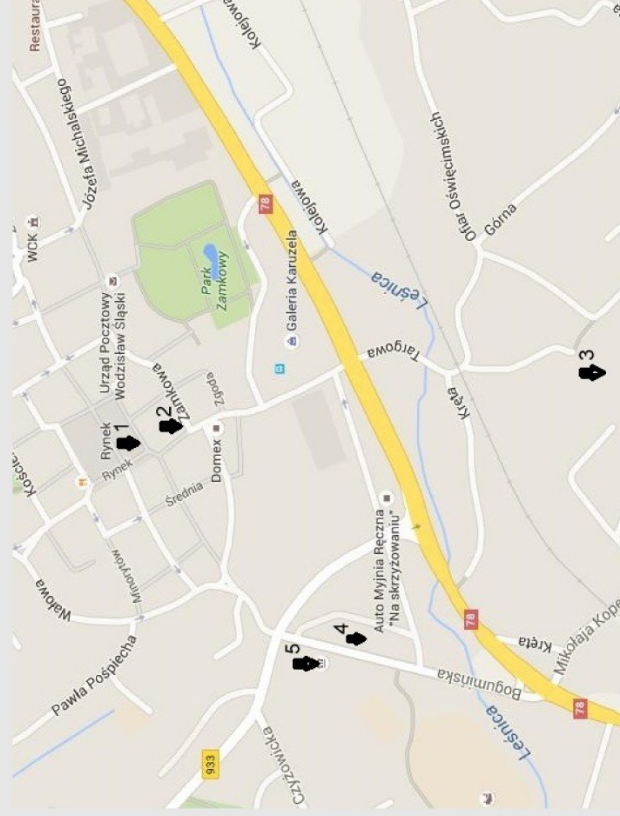
(fot. Justyna Koniszewska , www.gazetainformator.pl)

WODZISŁAW ŚLĄSKI SPACER ŚLADAMI

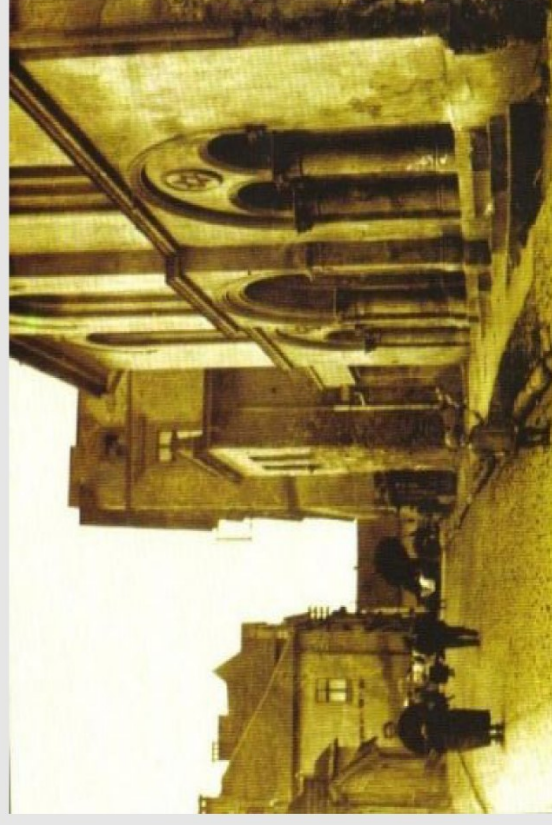

SPOŁECZNOŚCI ŻYDOWSKIEJ Projekt „Szkola Dialogu” realizowany przez uczniów klasy III d Gimnazjum nr 1 w Wodzisławiu Śl.

Przejdziemy przez Nieistniejące Miasto Śladami Wodzisławskich Żydów, bo naszym celem jest, abyśmy pamiętali o ludziach, którzy tu niegdyś mieszkali.

Zespół Szkół nr 2 został zakwalifikowany w semestrze jesiennym jako jedna z 25 szkół w Polsce do projektu edukacyjnego "Szkola Dialogu", który jest objęty honorowym patronatem Ministerstwa Edukacji Narodowej. Regulamin projektu zakłada, że: "W ramach warsztatów prowadzonych przez trenerów Forum Dialogu uczniowie zdobywają wiedzę dotyczącą kultury żydowskiej, jak i umiejętności potrzebne przy realizacji Projektu: uczą się planować działania, wybierają liderów grupy, rozdzielają zadania. Uczestnicy pod okiem trenerów zdobywają narzędzia i wiedzę, które pozwolą im na samodzielne stworzenie wycieczki, związanej z dziedzictwem żydowskim w ich miejscowości. Zrealizowane przez uczniów Projekty biorą udział w ogólnopolskim konkursie, którego rozstrzygnięcie odbędzie się na uroczystym podsumowaniu Projektu – Gali Szkoły Dialogu w marcu 2016 r. ". Projekt realizowany jest w ramach programu Obywatele dla Demokracji, finansowanego z funduszy EOG.

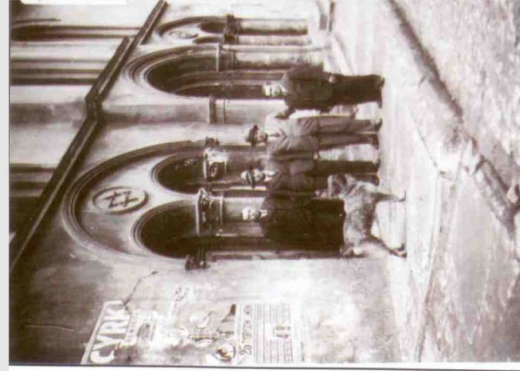
Wodzisław Śląski, 5 XII 2015

Kamienica rodziny Loewe

Płaskorzeźby na budynku nawiązują do nazwiska właściciela- lew. Na początku lat 60. XIX w. podjęto próbę otwarcia szkoły żydowskiej w Wodzisławiu Śląskim.

Jej kierownikiem został W. Loewe.

2. Synagoga przy ul. Targowej

W 1826 roku została zbudowana na miejsce starej, drewnianej, która spaliła się w wielkim pożarze miasta w 1822 roku. W okresie międzywojennym, po opuszczeniu miasta przed Żydów, przekazany gminie w Rybniku. Następnie Dom Powstańca, a od wojny kino „Czar”. Obecnie sklep.

Pierwsi Żydzi osiedlili się w Wodzisławiu w latach 30. XVII wieku.

1. Rynek Browar rodziny Katz

Wiele rodzin żydowskich zajmowało się handlem.

3. Kirkut

Cmentarz żydowski- powstał w 1814 roku, wcześniej zmarłych wożona na cmentarz w Mikołowie. Teren cmentarza został ogrodzony i w połowie XIX w. wybudowano dom przedpogrzebowy (Bet Tahara) W czasie II wojny światowej cmentarz został zniszczony przez Niemców. Ostatecznie kirkut stał się cmentarzem żołnierzy radzieckich.

4. Szkoła dla dziewcząt Fundacji Aufrechtów

Budowla została wzniesiona pod koniec XIX w. z fundacji żydowskiej rodziny Aufrechtów. Początkowo przeznaczona była na sierociniec. Jedną z ostatnich nauczycielek w tej szkole była Żydówka pani Herlitz. Dziś – budozwa Sanepidu.

5. Kamienica rodziny Juliusburgów

Fundatorami tego obiektu była bogata rodzina pochodzenia żydowskiego. Kamienica została zbudowana w stylu eklektycznym. Obecnie jest to budynek Starostwa Powiatowego.

Trasa naszej wycieczki rozpoczynała się na Rynku, gdzie powitaliśmy wszystkich zebranych tradycyjnym „Szalom”.

(fot. www.wodzislaw-slaski.pl)

Na Rynku opowiedzieliśmy o historii społeczności żydowskiej w Wodzisławiu oraz o kamienicach, które kiedyś należały do Żydów: kamienicy rodziny Loewe, na której po dziś dzień są płaskorzeźby lwów, czy browarze rodziny Katz.

Kamienica rodziny Loewe

Browar rodziny Katz

Pierwszy przystanek na naszej trasie zakończyliśmy po hebrajsku: „Lehitra'ot!”.

Następnym przystankiem był budynek, który został zbudowany w od 1826 roku jako murowana synagoga (pierwsza, drewniana z 1798 roku spłonęła w wielkim pożarze miasta w 1822 r.), a obecnie znajduje się w nim sklep i sala zabaw dla dzieci. W czasie swojej burzliwej historii w budynku był też Dom Powstańca i kino. Przed synagogą opowiedzieliśmy o Torze, Aron ha-kodesz, bimie czy babińcu.

Synagoga, Dom Powstańca i początek XXI w.

Najdalej wysuniętym punktem naszego spaceru był kirkut. Jest to miejsce wyjątkowe, gdyż po założonym w 1814 roku kirkucie zostały tylko stare schody, a w miejscu, gdzie kiedyś znajdowały się macewy znajduje się cmentarz żołnierzy radzieckich.

Po prawej - jedyna ocalała macewa znajdująca się obecnie w Muzeum w Wodzisławiu. Na dole – nagrobki żołnierzy radzieckich.

O żydowskich mieszkańcach Wodzisławia przypomina jedynie postawiony przy starych schodach pomnik.

(fot. www.wodzislaw-slaski.pl)

(fot. Justyna Koniszewska, www.gazetainformator.pl)

Kolejnym przystankiem była dawna szkoła dla dziewcząt fundacji żydowskiej rodziny Aufrechtów, która została wzniesiona pod koniec XIX wieku i początkowo była przeznaczona na sierociniec.

Emanuel Aufrecht(1844 -1933) : twórca Fundacji Aufrechtów (fot. za nowiny.pl)

Obecnie w budynku znajduje się stacja Sanepidu. W tym miejscu opowiedzieliśmy o szkołach żydowskich.

(fot. kulturalnywodzislav.pl)

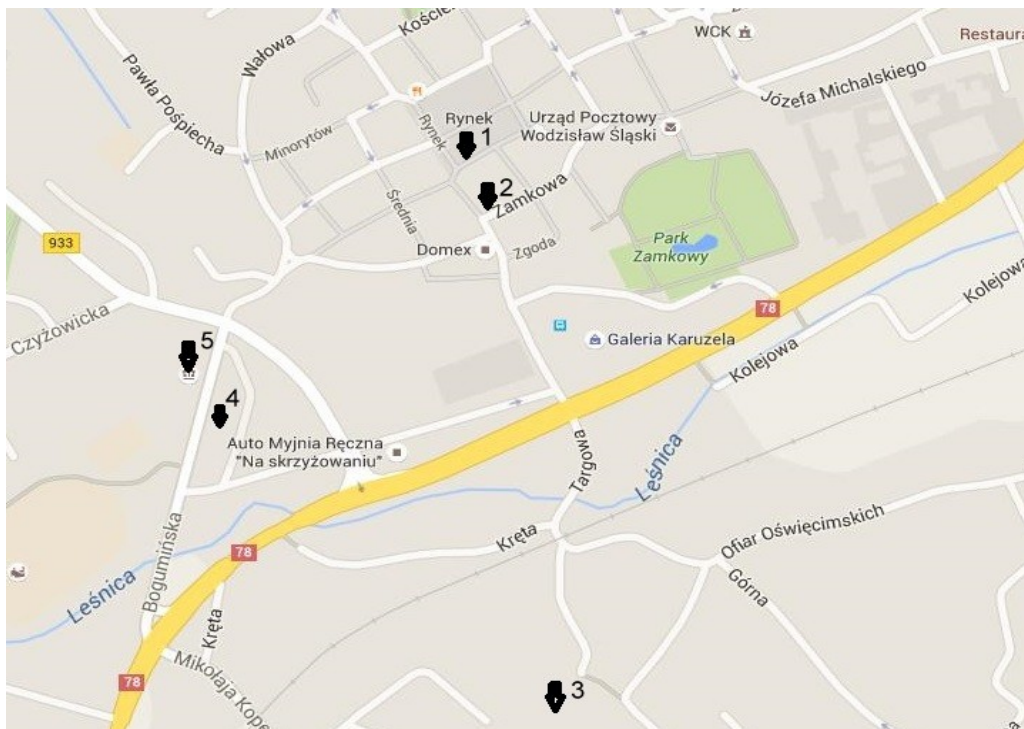

(fot. Justyna Koniszewska, www.gazetainformator.pl)

**Ostatnim, 5 punktem była kamienica
żydowskiej rodziny Juliusburgów – jedna z
ładniejszych budowli w Wodzisławiu
zbudowana w stylu eklektycznym. Dziś w
budynku znajduje się Starostwo Powiatowe.**

(fot. Justyna Koniszewska, www.gazetainformator.pl)

Przed kamienicą Juliusburgów, na koniec naszego spaceru Prezydent Wodzisławia Śląskiego, pan Mieczysław Kieca, w związku ze zbliżającą się Chanuką zapalił pierwszą świeczkę na chanukiji, aby upamiętnić dawnych żydowskich mieszkańców. Wyobrażaliśmy sobie, że 150 lat temu chanukije stały w oknach wielu wodzisławskich domów.

PO

Po wycieczce otrzymaliśmy wiele pozytywnych opinii:

„Dziękuję młodzieży z Gimnazjum nr 1, którzy byli organizatorami wydarzenia "Nieistniejące Miasto - Śladami Wodzisławskich Żydów", które zakończyliśmy wspólną wędrówką w sobotnie przedpołudnie po centrum Wodzisławia Śl. Jeszcze raz dziękuję i gratuluję inicjatywy!”

*(Prezydent Wodzisławia Śląskiego,
pan Mieczysław Kieca)*

"Bardzo mi się podobała wycieczka, bardzo dużo nowych informacji się dowiedziałam odnośnie Żydów mieszkających w naszym mieście. O samym naszym mieście dowiedziałam się dużo informacji, które nie wiadomo kiedy w życiu mi się przydadzą. Podobała mi się organizacja, wszystko było sprawne bez zbędnego wyczekiwania na kogoś, na coś. Wszystko było jasne, zwarte, takie konkretne. Bardzo mi się podobało! :)”

(pani Magdalena Z.)

"Wycieczka śladami Żydów bardzo mi się podobała. Młodzi ludzie sprawnie zorganizowali całe to przedsięwzięcie były media, i zaproszeni goście. Co najważniejsze dowiedziałam się wiele o historii Żydów Wodzisławskich. Mimo że jestem mieszkanką Wodzisławia to nie zdawałam sobie sprawy o tak wielu miejscach związanych z Żydami. Wycieczka była dobrze zorganizowana i na konkretny temat. Dziękuje uczniom z gimnazjum za cenne informacje. "

(pani Renata M.)

„Nasi uczniowie mieli okazję sięgnąć do historii odległych dla nich czasów, korzystając z namacalnych dowodów w swoim otoczeniu. Uświadomiło im to, że przed wojną Żydzi stanowili bardzo istotną grupę społeczną w Wodzisławiu Śl. Okazją do bezpośredniego kontaktu z kulturą i architekturą żydowską była wycieczka po żydowskich zabytkach. Co bardzo istotne, to to, że na tę wycieczkę zaproszeni zostali mieszkańcy Wodzisławia Śl., przewodnikami zaś byli uczniowie Gimnazjum nr 1. Myślę, że projekt dał uczniom wiedzę i zrozumienie ważnych problemów, a także, jak nazwa projektu sugeruje, podkreślał rolę dialogu w przełamywaniu barier, niechęci, czy nawet nienawiści. Jeszcze jeden plus, to uświadomienie sobie i innym, że ważne wydarzenia, sprawy nie mogą pójść w zapomnienie”.

*(Dyrektor Zespołu Szkół nr 2,
pani Danuta Paszylka)*

Artykuły na temat wycieczki ukazały się też na lokalnych portalach internetowych:

<http://wodzislaw-slaski.pl/odbyl-sie-spacer-sladam-i-wodzislawskich-zydow/>

<http://gazetainformator.pl/all/artykul/spacer-%C5%9Bladami-wodzis%C5%82awskich-%C5%BCyd%C3%B3w>

<http://www.naszwodzislaw.com/site/art/13-kultura-i-edukacja/0-/11988-odbyl-sie-spacer-sladam-i-wodzislawskich-zydow.html>

W przeglądarce internetowej widoczny jest artykuł z tytułem: **Odbył się spacer śladami wodzislawskich Żydów**. Artykuł pochodzi z portalu wodzislaw-slaski.pl. W sekcji nagłówkowej znajdują się przyciski: Start, Miasto, Ratusz, Ostrzeżenia.

Artykuł opublikowano w poniedziałek, 07 Grudzień 2015 10:42. Napisany przez: BPM III.

W sobotę odbył się spacer śladami społeczności żydowskiej. Wydarzenie odbyło się w ramach projektu „Szkoła Dialogu”, realizowanego przez uczniów klasy III D wodzislawskiego Gimnazjum nr 1.

W ramach wycieczki uczniowie oprowadzili wszystkich zainteresowanych po charakterystycznych miejscach, na których piętno odcisnęła społeczność żydowska zamieszkująca Wodzisław Śląski. Można było dowiedzieć się o historii kamienicy rodziny Loewe, rynkowym browarze rodziny Katz, historii synagogi ulokowanej kiedyś przy ulicy Targowej czy cmentarzu żydowskim, tak zwanym Kirkucie.

Artykuł zawiera trzy zdjęcia: grupę ludzi spacerującą po ulicy, grupę spacerującą po cmentarzu, oraz grupę ludzi spacerującą po ulicy.

Źródło: [http://wodzislaw-slaski.pl/uploads/2015/12/Śladami-Zydow-SWD2.png](#)

Dziękujemy:

- **Dyrektor Zespołu Szkół nr 2 w Wodzisławiu Śląskim - pani Danucie Paszylce za możliwość uczestnictwa w projekcie „Szkoła Dialogu”,**
- **Dyrektorowi Muzeum w Wodzisławiu - panu Sławomirowi Kulpie za wypożyczenie wystawy,**
- **Cukierni Meisel w Wodzisławiu Śl. za pyszne pączki**
- **Marysi i Szymonowi, naszym trenerom.**

To dzięki nim udało nam się zrealizować projekt według naszego pomysłu!

Zapraszamy również na **film – sprawozdanie z naszego projektu:**

<https://www.youtube.com/watch?v=hnkpxrIfMfA&app=desktop>

i do polubienia naszej strony na Facebook'u!

<https://www.facebook.com/SladamiWodzislawskichZydow/>